

Duizelingwekkend fotoboek toont de huid van de aarde

TEKST **Hans Marijnissen**

Het is een fotoboek waar je als kijker eigenlijk in één keer doorheen moet, en meteen een waarschuwing: dat kan tot duizeligheid leiden. Gerco de Ruijter fotografeert al vanaf de vroege jaren negentig het landschap loodrecht vanuit de lucht. De horizon is niet zichtbaar, mensen zijn doorgaans afwezig. Zijn camera hangt aan een ballon of vlieger, soms maakt hij zelfs gebruik van satellietopnamen.

De verwarring in het hoofd ontstaat doordat De Ruijter niet alleen voortdurend van onderwerp verandert, waardoor akkers van parkeerplaatsen in kwekerijen en fabrieksofslag veranderen. Maar hij varieert ook nog eens in hoogte. Zo blijkt een kronkelende rivier die vanuit een satelliet lijkt vastgelegd, een kleine kreek te zijn vanuit een camerastandpunt van nog geen tien meter. Slechts grote keien op het slik verraden de werkelijke verhoudingen.

In 'Almost Nature' legt De Ruijter als het ware de huid van de aarde vast, als een abstracte schoonheid, maar een die wel écht is. De wegen, bossen, kanalen, rivieren, de wildernis én boerenland vormen volgens de fotograaf de 'dialecten van dezelfde wereldtaal'. Hij koppelt er geen diepere betekenis aan en presenteert slechts het beeld waarover de kijker kan tui-melen. Intussen maakt hij wel degelijk deel uit van de Nederlandse landschaps(schilder)kunst die doorgaans een mix van natuurlijke en menselijk ordening laat zien.

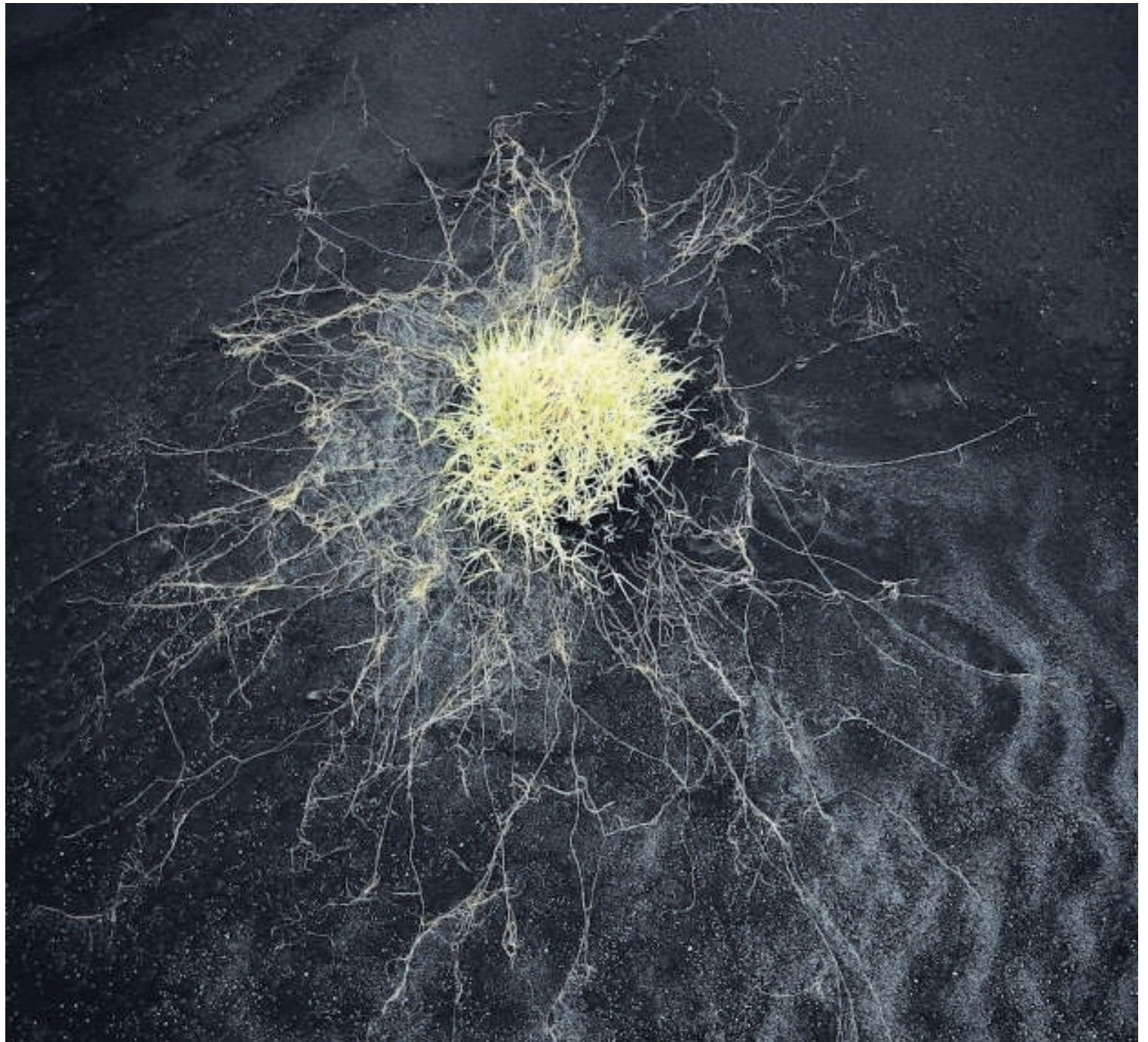
De bladeraars in zijn nieuwe boek gaan soms in vrije val naar beneden, om dan weer langzaam omhoog getakeld te worden, als zitten zij in de attractie op de kermis met die pilaar waaraan kuipjes met een parachute met een noodgang afdalen. De beelden van een wadensysteem worden afgewisseld met slechts één grasplant in zwarte aarde, dat is een flinke duik, waarna de hoogte weer wordt gezocht als hij parkeervakken toont, de opslag van zeilboten, boomkruinen en weer laag opeens: verrotte pompoenen op een akker.

Nog bevreemdender wordt het als het landschap is afgedekt, met een laag sneeuw bijvoorbeeld, of transparant landbouwplastic. De aspergebedden lijken op enorme repen witte chocolade. Soms wordt pas duidelijk dat het om luchtfoto's van de aarde gaat, als een boer de deken half heeft teruggeslagen, en de gewassen weer hun groene bol kunnen tonen.

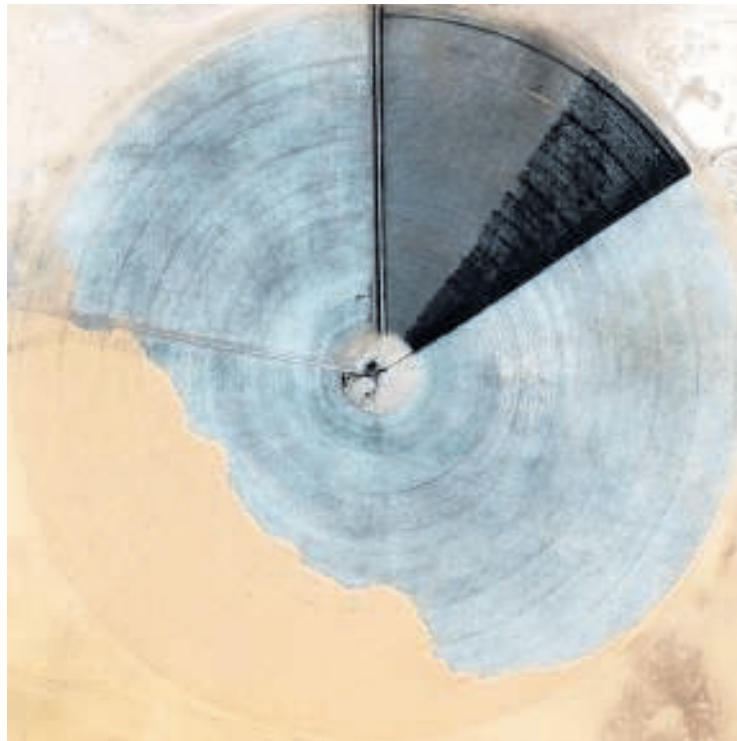
De Ruijter heeft in dit laatste boek een nieuwe vorm toegevoegd. Hij maakt gebruik van beelden van Google Earth van de cirkels die de boeren in de landschappen van de Verenigde Staten en het Midden-Oosten hebben achtergelaten omdat ploegen en irrigeren om één as het voordeel heeft dat de tractor niet continue hoeft te keren. Hij laat niet alleen de verschillen in grondsoort en bewerking vanuit de lucht zien, maar componeert en combineert ook met vorm en kleur zodat de cirkels samen een behang uit de jaren zeventig vormen.

Na al die abstracte werkelijkheid gaat de kijker bijna verlangen naar wat herkenbaar leven daar op aarde. Gelukkig, bijna op de laatste pagina's zoekt De Ruijter in op twee herkenbare koeienkadavers die bijna voor dit boek lijken uitgesteld. Hartstikke dood zijn ze, maar er heeft tenminste leven ingezeten.

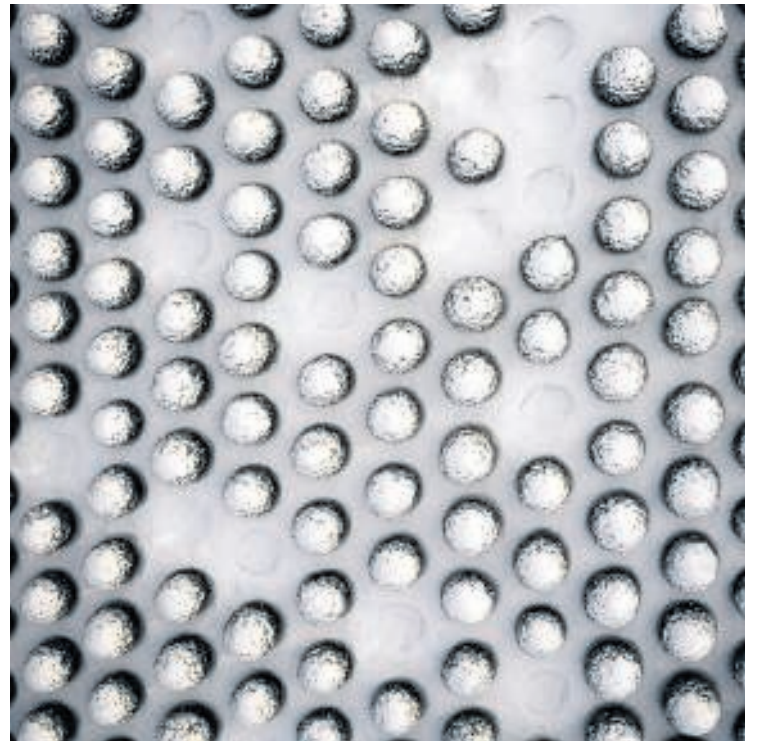
Almost Nature door Gerco de Ruijter. Uitgeverij Lecturis. De teksten zijn van Dirk van Weelden en Kelly Gordon Margolis. 300 x 300mm, 264 pagina's, prijs € 39,95.

'Take root', IJsland. FOTO GERCO DE RUIJTER

'Cropped', gebaseerd op beeld van Google Earth. FOTO GERCO DE RUIJTER

'Baumschule', boomkwekerij in Boskoop. FOTO GERCO DE RUIJTER